

Kronika Obce Štôla za rok 2005

Rok 2005 sa niesol v duchu odstraňovania následkov veternej smršte z 19. novembra 2004. Z okolitých lesov počuť hukot motorových píl, ťažké autá s príviesmi odvážajú vyťaženú drevnú hmotu a ničia cesty i mosty. Ale ako to už býva všetko zlé je na niečo dobré. Nezamestnaným sa núka možnosť urobiť si rekvalifikačný kurz na pilčíka a za podpory príspevku zo štátneho rozpočtu otvoriť si živnosť alebo sa zamestnať u niektoej z firiem, ktoré prišli pomôcť odstraňovať následky smršte z celého Slovenska ale i zahraničia. Obyvateľom, ktorí poskytujú ubytovanie v súkromí sa zas naskytila možnosť celoročného využitia lôžok ubytovaním robotníkov.

Samospráva obce

OZ sa na svojich pravidelných zasadaniach zaoberalo plnením plánu a rozpočtu na tento rok, ktorý bol upravovaný podľa aktuálnych potrieb. Celkové príjmy činili 4 mil. 18 tisíc korún a výdaje 3 mil. 606 tis. korún. Hlavným zdrojom príjmu sú podielové dane (2 mil.705 tis.Sk), daň z nehnuteľností (294 tisíc Sk) a daň z ubytovania (76 tisíc Sk).

Väčšie výdavky si vyžiadala krásna zima s veľkou nádielkou snehu. Na zimnú údržbu miestnych komunikácií bolo nutné vyčleniť 103 tisíc korún. Neustále sa zvyšujúce ceny energií si vyžiadali výmenu starých netesniacich okien a dverí na budove materskej školy. Tieto práce previedla firma VIENTO zo Svitú za 167 tisíc korún. Následne bola budova MŠ vymaľovaná vo vlastnej réžii pracovníkmi na aktivačnú činnosť.

Zub času sa zahryzol do autobusovej čakárne. Prasknutý múr ohrozoval bezpečnosť cestujúcich a tak OZ rozhodlo o jej demolácii a výstavbe novej. Práce previedol miestny podnikateľ Milan Bachorík. Celkové náklady na výstavbu, úpravu terénu, zhotovenie a osadenie 3 drevených lavičiek predstavovali 109 tisíc korún. Škody, ktoré spôsobila veterná smršť v novembri minulého roku na verejnom osvetlení boli odstránené i vďaka príspevku z fondu na kalamitu vo výške 36 tisíc korún.

Náklady na udržiavacie práce a výsadbu okrasnej zelene na vojenskom cintoríne, ktoré práce boli prevádzané pracovníkmi z radov nezamestnaných zaradených na aktivačnú činnosť boli hradené zo štátnej dotácie vo výške 22 tisíc korún.

Od začiatku roka sa aj naša obec zapojila do separovaného zberu tuhého komunálneho odpadu. Na tento účel boli zakúpené plastové kontajnery farebne odlišené na zber plastov, skla a papiera. Odvoz bol zabezpečovaný TS Mesta Svit a to raz týždenne jeden druh odpadu. Naši občania pochopili význam separovaného zberu a tak sa onedlho ukázalo, že je potrebné zakúpiť ďalšie kontajnery, hlavne na zber plastov. Kontajnery sú umiestnené pri bytovkách, požiarnej zbrojnici, obytnom dome Dukla a na Úložisku pri penzióne Poniklec. TS Mesta Svit sa stali platcami DPH a tak sa zvýšili náklady za odvoz odpadu o 19%. Na základe toho OZ prijalo uznesenie, že odvoz KO sa bude prevádzkať spolu so susednou obcou Mengusovce, aby sa znížili náklady na kilometrovné.

Žiadosťou p. Vladimír Rendeka – majiteľa bývalého pohostinstva Gerlach o premiestnenie budovy hasičskej zbrojnice sa OZ zaoberalo na niekoľkých zasadaniach. Pán Rendek síce predložil návrh projektu na novú zbrojnicu, ale chýba návrh na finančné zabezpečenie stavby a tak doriešením tejto žiadosti poverilo OZ stavebnú komisiu.

V marci sa poslanec Vladimír Švarc vzdal svojej funkcie so zdravotných dôvodov. Nahradil ho p. Pavel Pastrnák, ktorý bol podľa počtu získaných hlasov v komunálnych voľbách ďalší v poradí. Na zasadnutí OZ dňa 12.4.2005 zložil nový poslanec predpísaný sľub. Funkcie člena kultúrnej komisie sa vzdal Pavel Jurčo. Nakoľko v komisii zostali už iba 2 členky - p. Geršičová a p. Jackovičová, komisia bola doplnená o ďalších dvoch členov – Jána Kuzmika ml., a Dušana Bachoríka.

V priebehu roka OZ niekoľkokrát vyhlásilo voľbu hlavného kontrolóra, ale až v auguste sa na túto funkciu prihlásil p. Ing. Bohuslav Pisár z Novej Lesnej a OZ ho na svojom septembrovom zasadnutí zvolilo do funkcie s nástupom od 1.10.2005 a to na obdobie 6 rokov.

V decembri bola prevedená inventarizácia celého majetku obce. Deväťčlenná inventarizačná komisia nezistila schodok. Majetok obce má hodnotu 10 mil. 167 tisíc korún.

Štátna správa

Dňa 26. novembra 2005 sa konali voľby na predsedu a do zastupiteľstva samosprávnych krajov. Obyvatelia našej obce volili svojich zástupcov do Prešovského samosprávneho kraja. Týchto volieb sa zúčastnilo 22 % oprávnených voličov v našej obci. Nakoľko v týchto voľbách nezískal ani jeden kandidát na post predsedu potrebný počet hlasov, dňa 10. decembra sa konalo druhé kolo volieb. Tieto mali v našej obci ešte nižšiu účasť - 9,63 %. Za staronového predsedu bol zvolený p. Peter Chudík. V celoslovenskom meradle bola účasť na voľbách veľmi nízka.

Podnikateľské aktivity

Ponuku ubytovacích služieb „Apartmány Anna“ rozšírila miestna podnikateľka Anna Mierková s.č. 136 o autodopravu 15-miestnym mikrobusedom. Ponúka turistické zájazdy, výlety, dopravu na kultúrne a športové podujatia, svadby. Najväčší záujem, hlavne od obyvateľov okolitých obcí je o dopravu na štvrtkové a sobotňajšie trhy v Novom Targu (Poľsko).

Výstavba v obci

Do nového domu s.č.143 sa po kolaudácii nasťahovala rodina JUDr. Jána Rusnáka /Martinko/, ktorý je rodák zo Štôly (syn Ondreja Rusnáka z Prednej) a ktorý po založení rodiny sa odsťahoval na Tatranskú Štrbu. I rodine Jaroslava Pastrnáka sa splnila túžba bývať v rodinnom dome. Do nového domu s.č. 146 sa presťahoval z bytu v bytovom dome Solisko v Štôle.

Školstvo

Pre tento rok bolo do materskej školy zapísaných 8 dievčat a 12 chlapcov z toho 2 rómovia.

Deti pripravili program pre svoje mamičky k ich sviatku. Program bol ušíty na „ľudovú nôtu“. Okrem básničiek a pesničiek im predviedli i svoje tanečné schopnosti chlapci v nových košeliach a dievčatá sukničkách, ktoré im ušila miestna krajčírka p. Pachoňová. Náklady na tento odev znášala obec zo svojho rozpočtu.

Budúci školáci navštívili v sprievode p. učiteľky Krajčovičovej Základnú školu na Komenského ulici vo Svite, ktorú budú od nového školského roku navštevovať. Zoznámili sa s priestormi školy

a zúčastnili sa i na vyučovaní v 1. triede. Budúci školáci svorne tvrdili, že sa im v škole páčilo a už sa tešia na september. Už zabehnutý kolektív pracovníčok MŠ im drží palce, aby im tá radosť zo školy vydržala čo najdlhšie.

Kultúra a šport

Privítanie Nového roka ohňostrojom a stretnutím sa občanov pri obecnom úrade pri tejto príležitosti je dá sa povedať jednou z mála tradícií, ktoré sa v našej obci ešte udržiavajú.

So starými ľuďmi vymierajú tradície i nosenie krojov. Mužský kroj už nikto nenesí desaťročia a ženy v kroji zostali len dve (p. Kuzmíková s.č. 25 a p. Glejdurová). Veľkonočná oblievačka s harmonikou, stavenie briez na „Rusadle“ je už niekoľko rokov len spomienka.

Meno MUDr. Anton Rakay mnohým našim spoluobčanom nič nepovie i keď sa poväčšine všetci poznáme. Skromný pán kráčajúci každé ráno do miestnej predajne potravín nevzbudzuje pozornosť. Mnohí až keď sa dočítajú v tlači o spisovateľovi zo Štôly pýtajú sa a to je ktorý? Lekár, vedecký pracovník, prozaik. Narodil sa 15.5.1925 vo Vrbovom, po ukončení gymnázia v Malackách študoval medicínu na Lekárskej fakulte Slovenskej univerzity v Bratislave. Ako lekár pôsobil v Štátnom liečebnom ústave v Kvetnici, vo Vojenskom ústave v Matliaroch, v rokoch 1956 – 1985 ako primár vo Vojenskom ústave pre pľúcne choroby v Novej Polianke a posledné dva roky v Štátnych kúpeľoch Nový Smokovec. Od roku 1988 žije v Hnúšti a venuje sa literárnej tvorbe. Tatry mu však chýbali a keď najmladšia dcéra prišla pracovať ako lekárka do Odborného liečebného ústavu tuberkulózy a respiračných chorôb na Vyšné Hágy, prisťahoval sa do Štôly, kde od roku 1997 žije dodnes. Napísal vyše 50 vedeckých odborných prác z lekárskej profesie. Literárne debutoval románom TABU. Doteraz vydal 14 románov, v ktorých je nosnou témou lekárske prostredie. Posledný mu vyšiel koncom tohto roku pod názvom „Dlhá cesta“.

Komisia pre kultúru a šport pri obecnom zastupiteľstve zorganizovala vo februári pre deti na miestnom klzisku karneval. Za mrazivého počasia sa 30 detí vyšantilo pri rôznych súťažiach. Za originálnu masku dostali sladkú odmenu a na posilnenie chutnú fašiangovú šišku a teplý čaj. K júnu už neodmysliteľne patrí „Deň detí“ s rôznymi hrami a gulášom, ktorý tentoraz navaril nový člen kultúrnej komisie p. Ján Kuzmík. V decembri p. Marián Kurpáš na saniach ťahaných koňmi priviezol k rozsvietenému stromčeku pri obecnom úrade deťom Mikuláša s čertom a sladké balíčky.

Ani v tomto roku starosta nesklamal 2 najstaršie jubilatky p.Zuzanu Švarcovú a Zuzanu Vološčukovú a osobne im zablahoželal k ich krásnemu životnému jubileu 80. narodeninám. Záznam z návštev je zdokumentovaný v Pamätnej knihe obce.

Matkám k ich sviatku sa prihovril starosta cestou miestneho rozhlasu.

Prvá februárová nedeľa patrila už 8. ročníku lyžiarsko-turistického pochodu Štôlska lyža. Na dobre pripravených tratiach, ktoré viedli okolím obce si za krásneho zimného počasia zmeralo sily 38 pretekárov. Počet pretekárov potešil usporiadateľov, ktorí venovali nemálo svojho voľného času na prípravu preteku. Pretek zorganizoval Lyžiarsky klub Slovan Štôla za neodmysliteľnej pomoci obce.

Cirkevný život

V Evanjelickej cirkvi a.v. došlo k výmene farárov. Pani Mgr. Ľubomíru Mervartovú, ktorá odišla na materskú dovolenku vystriedala slečna Mgr. Lenka Tomčíková. Je rodáčka z Prešova, ale doteraz pôsobila v Nitre. Jej prvé Bohoslužby v Štôle boli na tretiu pôstnu nedeľu 19. februára 2005.

Cirkev Rímsko-katolícka, Evanjelická a.v. a Bratská jednota baptistov sa spolu venujú všetkým deťom, ktoré majú záujem v Klube dobrej zvesti. Stretávajú sa každú stredu v spoločenskej miestnosti na prízemí obecného úradu. Deti sa tu hrovou formou oboznamujú nielen s náboženstvom, ale učia sa i láske a tolerancii jeden k druhému nezávisle od ich vierovyznania.

Urbariát

Rok 2005 bol jedným z najťažších rokov pre urbárske spoločenstvo od jeho obnovenia v roku 1990. Po kalamite z 19. novembra 2004, kde bolo zničených 90 % lesa bolo potrebné toto drevo vyťažiť. Ťažbu sťažovalo aj počasie, keď pre veľkú nádielku snehu išla ťažba v I. štvrtroku pomaly. Druhý štvrtrok bol zasa mokrý. V mokrom teréne ťažké mechanizmy narobili veľa škôd. Prístupové cesty k porastom a odvozným miestam prakticky neboli a tak sa provizórne upravila a spevnila cesta na konci poľa smerom na Jedliny navožením makadamu. V ústrety im nevyšli ani Štátne lesy TANAP-u, ktoré nechceli pustiť autá s drevom na cestu popod Hágy na odvoz dreva z porastu Zaskalia. Urbárske spoločenstvo bolo nútené uzatvoriť so ŠL TANAP-u nájomnú zmluvu na užívanie cesty a platiť 5 Sk za každý m³ dreva. Ťažba dreva bola zabezpečovaná firmami „Nedoroščik“, „Falko“ a „Euroligna“. Vďaka suchej jeseni sa podarilo vyťažiť a vyvieť takmer všetko drevo z porastu Zaskalia. Po ťažbe dreva je potrebné ešte pouhadzovať a popáliť haluzinu. V porastoch Kamenia, Zaskalia a nad liečebným ústavom sa už zalesňovalo, vysadilo sa 10 800 ks sadeníc smreka padavého.

Finančné prostriedky na nákup sadeníc vo výške 75 000 Sk boli poskytnuté z fondu „Stromy pre Tatry“, ktoré boli formou symbolického šeku odovzdané na stretnutí s ministrom životného prostredia Prof. RNDr. Lászlom Miklósom a podpredsedom vlády Béloom Bugárom na Štrbskom Plese. Z fondu solidarity EU boli poskytnuté finančné prostriedky na nákup lapačov a feromonových návnad, ktoré pre naše spoločenstvo boli zabezpečené cestou Národného lesníckeho centra vo Zvolene.

Hasiči

Rok 2005 bol rokom 115. výročia založenia DHZ v Štôle. Na počesť tohto výročia výbor DHZ v spolupráci s obcou vydal brožúrku, kde je zachytená história i súčasnosť činnosti hasičského zboru nielen slovom ale i fotografiami. Pri tejto príležitosti boli dňa 22.mája na úvod 6. ročníka súťaže o Putovný pohár starostu Obce Štôla ocenení najstarší hasiči Ján Rusnák s.č. 19, Ján Rusnák s.č. 69, Samuel Valek s.č. 108, Ján Rusnák s.č. 24 a Ján Valek s.č. 61 a dňa 18.9. začala sa písať história ďalšej súťaže pod názvom Štôlsky rýchlik., kde naše družstvo mužov obsadilo 1. miesto.

Najväčším úspechom v doterajšej histórii DHZ je víťazstvo našich dorastencov na celoslovenskom kole previerky pripravenosti dobrovoľných hasičských zborov, ktorá sa konala v prvý augustový víkend v Šuranoch, kde získali titul majstra Slovenskej republiky. O tento úspech sa postarali dorastenci: Miloš Textoris, Martin Mičunda, Marek Mičunda, Jozef Petričko, Peter Rusnák, Pavel Kuzmik, Rastislav Stromko, Ľudovít Bielik a Pavel Jurčo. Družstvo muselo najprv úspešne zvládnuť

okresné a krajské kolo. Víťazstvo neprišlo samo. Bol to len dôsledok nespočetných hodín poctivej prípravy a údržby techniky pod vedením p. Dušana Bachoríka.

O najlepších hasičoch spod Tatier písali i v dennej tlači - Podtatranské noviny a denník Korzár zo dňa 16. 8. 2005.

Naši hasiči sa v tomto roku zúčastnili na 26 súťažiach, kde podľa umiestnenia získavali body do Okresnej hasičskej ligy, že sa im darilo dobre svedčí 118 bodov a 2. miesto.

Ďalším významným bodom, je založenie Klubu mladých požiarnikov od januára tohto roku. Aj keď zatiaľ len získavajú skúsenosti za zmienku stojí ich 10. miesto zo 46 zúčastnených družstiev z celého Slovenska na halových majstrovstvách o Putovný pohár prezidenta DPO SR vo Svite. Mladým požiarnikom sa venuje p. Javorský, p. Krahulec, ale hlavne p. Marek Mičunda.

Hlavnou úlohou DHZ je prevencia pred požiarmi a to, že DHZ nemusel zasahovať pri požiari svedčí o tom, že ju robia dobre.

Počasie

Pravá zima k nám prišla v druhej polovici januára. Napadlo cca 40 cm snehu a teploty klesli na - 24 °C. Poriadne snehová nádielka prišla vo februári. Takmer metrová nádielka snehu urobila nejednu vrásku na čele starostu obce pri udržiavaní miestnych ciest, kde a čím tú haldu snehu odrhnúť. Zima kraľuje i začiatkom marca, kedy prišli opozdené februárové fujavice. Veľká noc bola biela. Oteplenie prichádzalo pomaly a topiaci sa sneh nespôsobil v našej obci záplavy.

Po horúcich posledných májových dňoch prišlo ochladenie. Začiatok júna je studený a daždivý. V júli a v auguste sa striedajú horúčavy s dažďom a búrkami, s ochladením nezvyčajným na toto ročné obdobie. Začiatkom augusta už napadol v Tatrách prvý sneh. Jeseň však bola neobyčajne teplá a suchá. Ochladenie a prvý sneh prišli v polovici novembra.

Demografia

V tomto roku prišli na svet a v štôlskych rodinách spôsobili radosť 3 deti. Jedno dievča (Sarah Zubajová) a dvaja chlapci (Martin Scholtz a Damián Puška). Z toho jedno dievča a jeden chlapec sa narodili v rómskych rodinách.

K pobytu sa prihlásilo i odhlásilo rovnako 10 občanov.

Smútok nad stratou blízkych zavládol v 9 rodinách.

K 31. 12. 2005 žije v našej obci 533 obyvateľov, z toho 99 detí do 15 rokov, 329 občanov od 15-60 rokov a od 60 – 96 rokov 105 občanov. Najstaršími občanmi sú manželka Kuzmikovci s.č. 25.

Zapísala: Valeková Viera